

Jaarverslag 2021

© Stichting Schooldakrevolutie, Amsterdam, april 2022

Gedempt Hamerkanaal 189

1021 KP Amsterdam

KVK 66768411

RSIN 856690478

Fotografie

Omslag: Sterre Chung

Pagina 3: foto Judith Veraart – Neeltje Kleijn

Pagina 4: Neeltje Kleijn

Pagina 7: Omroep Flevoland

Pagina 13: Rooie Peper

Pagina 21: Neeltje Kleijn

Voorwoord

Voor het eerst in de Nederlandse geschiedenis kent het kabinet een minister van Klimaat en Energie. Op 10 januari 2022 werd Rob Jetten op deze post beëdigd in het nieuwe kabinet Rutte IV. Deze primeur betekent een erkenning van de urgentie van de huidige klimaatcrisis vanuit de Nederlandse overheid. Wij hopen dat Rob Jetten zich deze ambtsperiode niet alleen hard wil maken voor ambitieus klimaatbeleid, maar ook de uiteenlopende zorgen van gewone mensen en vooral van kinderen serieus wil nemen. Hoewel **driekwart van de Nederlanders** en zelfs **8 op de 10 kinderen** zich zorgen maakt over de gevolgen van klimaatverandering kan niet iedereen het zich veroorloven om overgaan tot concrete actie. Juist hier kan de overheid verschil maken.

Scholen zijn daar een goed voorbeeld van. Wij zien dat de meeste scholen het schoolgebouw graag willen verduurzamen, alleen al om het goede voorbeeld te geven aan leerlingen en hun ouders. Alleen lukt dat niet zo maar. Door een lockdown begonnen scholen het jaar met gesloten deuren en sloten het jaar ook op deze manier af. Volledige klassen gingen in quarantaine en scholen worstelden met doeltreffende ventilatie, mondkapjes, zelftesten en het aanhoudende lerarentekort.

Het afgelopen jaar hebben we met ons kleine en bevlogen team hard gewerkt om zo veel mogelijk scholen, juist ook in een voor hen ingewikkelde tijd, te begeleiden naar een zonnedak. Door goede en onafhankelijke ondersteuning aan te bieden bereiken we veel; tot nu toe hebben we contact met meer dan 70% van alle schoolbesturen in Nederland en voor bijna 1.000 scholen een investeringscasus voorbereid.

Afgelopen zomer presenteerde Andersson Elffers Felix de uitkomsten van de evaluatie van de pilot waaraan wij meededen in Noord-Holland. Uit onderzoek bleek dan van alle pilotprojecten de Schooldakrevolutie het meest succesvol was, juist door het grote vertrouwen dat schoolbesturen en gemeenten hadden in onze aanpak. Onze pro-actieve en verbindende aanpak werkt en daar zijn we trots op. Inmiddels hebben we veel knelpunten en drempels weggenomen die realisatie van zonnepanelen op schooldaken in de weg staan terwijl we de integrale aanpak naar verduurzaming blijven ondersteunen. Daarnaast blijven we alert op de ontwikkeling van nieuwe knelpunten en ontwikkelen we ook hier oplossingen voor. Van alle schoolgebouwen in ons bestand hebben we scherp welke toekomstplannen er zijn voor het gebouw en wat het meest natuurlijke moment is om een zonnedak aan te leggen.

In mei vierden we dat 25% van de scholen zonnepanelen hebben. Uiteraard is deze mooie mijlpaal niet alleen door ons bereikt, maar ook door de inzet van allerlei voorlopers, enthousiaste scholieren, gedreven schoolbesturen, gemeenten, energiecoöperaties en installateurs. We kijken er naar uit om de overige 75% ook van een zonnedak te voorzien.

Laat de zon maar schijnen!

Judith Veraart
OPERATIONEEL DIRECTEUR

Niels van der Sandt
ALGEMEEN DIRECTEUR

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2021

Voorwoord	p. 3
Over de stichting	p. 6
Onze werkwijze	p. 8
Mijlpalen 2021	p. 10
Resultaten 2021	p. 15
Schooldakrevolutie in het nieuws	p. 16
Wij bedanken...	p. 19

Jaarrekening 2021

Organisatie Schooldakrevolutie	p. 21
Toelichting op de jaarrekening	p. 24
Begroting 2022	p. 28

ORGANISATIE

Over de stichting

De energietransitie vormt één van de belangrijkste uitdagingen van dit decennium. Onze basisschoolleerlingen en middelbare scholieren zijn de toekomst. Het is daarom niet meer dan logisch om scholen actief onderdeel te maken van deze transitie. Ook in de slotverklaring van de klimaattop in Glasgow werd opgenomen dat er in de energietransitie 'steun moet zijn voor een rechtvaardige transitie'. Wij vinden dat iedereen onderdeel moet kunnen zijn van energietransitie, onafhankelijk van waar je woont, hoeveel geld je hebt of hoe oud je bent.

Onze missie

Schooldakrevolutie streeft naar een Nederland waarin alle kinderen leren op én over zonne-energie van eigen schooldak. Zo maken we een grote stap voorwaarts in de energietransitie en leert de toekomstige generatie over schone energie. Groene energie moet beschikbaar zijn voor iedereen. Alle kinderen gaan naar school. Waar of hoe je ook woont, op school kan iedereen kennismaken met duurzame energie.

Met onze werkzaamheden dragen we bij aan twee Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties:

Door de installatie van zonnepanelen op schooldaken aan te moedigen en te versnellen willen we ieder kind in Nederland toegang bieden tot betaalbare, betrouwbare en moderne duurzame energie.

We vervullen een aanjaagfunctie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Het is belangrijk om door het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed te laten zien wat er mogelijk is in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Wij geloven dat leren op én over zonne-energie een opstap biedt tot bewustwording om meer te leren over de impact van klimaatverandering.

Aanpak

Essentieel bij de besluitvorming van zonnepanelen op scholen is het betrekken van de belangrijkste stakeholders. Voor het verduurzamen van schoolgebouwen zijn gemeenten en schoolbesturen de

belangrijkste beslissers. Maar we oefenen op meerdere manieren invloed uit. Zo hebben we een campagne gericht op middelbare scholieren, zoeken we contact met de regionale energiestrategieën (RESen) en activeren onze regio-ambassadeurs gemeenten met doorpakken. Met deze top-down en bottom-up aanpak versnellen we de energietransitie in alle lagen. We zijn vasthoudend, positief, samenwerkend, transparant en pragmatisch.

Onafhankelijk

Onafhankelijkheid is een essentieel onderdeel van onze werkzaamheden. Schooldakrevolutie heeft geen financiële relatie met commerciële partijen zodat we elke school optimaal adviseren, zonder dubbele agenda. Scholen en schoolbesturen vragen regelmatig om advies bij de keuze van een installatiepartij. Ook deze vragen beantwoorden wij zo onafhankelijk mogelijk door te verwijzen naar een lijst met partijen waar scholen al eerder prettig mee hebben gewerkt.

Ontstaan

Roeyem Anders, Marjan Minnesma en NL2025 zijn de initiatiefnemers van de Schooldakrevolutie. Ontstaan vanuit de verwondering dat op scholen zo weinig aan verduurzaming werd gedaan. Om alle barrières voor zonnepanelen op scholen te doorbreken en de energietransitie te versnellen is de Schooldakrevolutie gestart.

DIENTSTVERLENING

Onze werkwijze

Stichting Schooldakrevolutie is aanjager van de revolutie voor duurzame energieopwek op scholen. Wij zetten de juiste partijen met elkaar aan tafel en helpen soms met een aanmoedigend duwtje. Schooldakrevolutie is de onafhankelijke schakel tussen overheden, schoolbesturen, uitvoerende partijen en de maatschappij. Onze werkwijze bestaat uit 4 onderdelen: Duurzaam Denken, Duurzaam Worden, Duurzaam Doen en Duurzaam Doorpakken.

Duurzaam Denken

We creëren bewustwording door schoolbesturen kennis te laten maken met de mogelijkheden van zonne-energie op eigen schooldak. Ons advies is altijd onafhankelijk en de belangen van scholen en schoolbesturen staan hierin voorop.

- We gebruiken social media om te informeren en zetten communicatiecampagnes op.
- We stellen onze kennis gratis beschikbaar.
- We organiseren (online) bijeenkomsten voor stakeholders.
- We stellen educatieve workshops beschikbaar voor leerlingen en docenten.
- We onderhouden de schooldakkaart en voorzien iedere school van een dakscan.

Op onze website kunnen schoolbesturen allerlei documenten vinden met informatie

over financieringsmogelijkheden, btw terug-gave, aanbesteden en het juridisch kader voor het verduurzamen van scholen. Wij vinden het ook belangrijk dat scholen niet alleen geïnformeerd worden over de installatie van zonnepanelen, maar ook over andere vormen van verduurzaming zoals energiebesparing. Hiervoor werken wij samen met Kenniscentrum Ruimte-OK. Binnen regionale projecten werken wij ook samen met regionale partners zoals Energie Expertise Flevoland, de Vereniging Zeeuwse Milieufederatie en Energieke Regio.

Een heel belangrijk onderdeel van Duurzaam Denken is het kwartiermaken in gemeenten door onze regio-ambassadeurs. Onze ambassadeurs leggen contact met de ambtenaren en wethouders om de kansen van zonnepanelen op scholen te bespreken. Ze brengen lokaal beleid en stimuleringsmaatregelen in kaart. Het werk van onze regio-ambassadeurs zorgt ervoor dat gemeenten de weg vrij maken voor de verduurzaming van scholen. Op deze manier kunnen scholen makkelijker en sneller werk maken van verduurzaming.

Duurzaam Worden

Realisatie van zonnepanelen op alle schooldaken kost tijd. Hoewel wij als Schooldakrevolutie zo snel mogelijk willen handelen, kunnen scholen om verschillende

redenen niet altijd doorpakken. Daarom is het belangrijk om informatie als een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) van een schoolbestuur en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van een gemeente te verzamelen. Onze schooldakcoach neemt met schoolbesturen hun vastgoedportefeuille door. Tijdens deze portfolioanalyse leggen de coaches per schoolgebouw vast wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming met zonnepanelen. Op basis hiervan kijken we welke scholen op korte termijn interessant zijn voor zonnestroom en voor welke scholen dit natuurlijk moment verder in de toekomst ligt. De uitkomst van Duurzaam Worden is een planningsoverzicht van alle schoolgebouwen. Hiermee kunnen we de verduurzaming in kaart brengen; de zogenaamde revolutiekaart.

Duurzaam Doen

Duurzaam doen is het meest intensieve onderdeel van onze werkwijze. Schooldakcoaches ontzorgen schoolbesturen in het besluitvormingsproces om over te stappen naar zonne-energie. In deze fase maken schooldakcoaches een passende businesscase, helpen ze met financiering en

subsidievraagstukken en adviseren ze over geschikte uitvoeringspartners om de realisatie van de zonnepanelen uit te voeren.

Meer capaciteit op besluitvorming

Het aantal scholen dat we begeleiden in de besluitvorming groeit enorm. Toch zien we dat niet alle scholen overgaan tot realisatie van een zonnedak na de presentatie van een positieve investeringscasus en bijbehorend advies. In gesprek met deze scholen blijkt dat er nog specifieke vragen leven. Of dat er gewoonweg geen capaciteit bij de school is om het project naar een volgende fase te brengen. Daarom bieden wij voor deze scholen sinds 2021 extra ondersteuning aan in onze dienstverlening. Deze extra ondersteuning biedt de ruimte om actief betrokken te blijven zodat realisatie ook daadwerkelijk tot stand komt. Ook bieden we extra capaciteit en kennis op dossiers die complexer zijn. Dat gaat bijvoorbeeld om zaken die in een VvE constructie zitten, of nader uit te zoeken verzekeringskwesties. Daarom bieden wij praktische ondersteuning voor een school om deze essentiële zaken goed uit te zoeken zodat zon op dak gewoon mogelijk wordt.

ACTIVITEITEN

Mijlpalen 2021

Sinds de oprichting van de Stichting Schooldakrevolutie in 2016 hebben we elk jaar stappen gezet naar meer zonnepanelen op schooldaken. Ook dit jaar hebben we weer veel mijlpalen mogen bereiken door de inzet van schooldakcoaches, regio-ambassadeurs, het kernteam en verschillende samenwerkingspartners. In de komende pagina's lees je over enkele mijlpalen uit 2021.

januari

- Webinarreeks 'Een duurzame school - het kan!'

augustus

- Schooldakrevolutie bestaat 5 jaar!

maart

- Lancering Zowiezon

september

- Opdracht in de provincie Drenthe
- Lichtgroene stip toegevoegd aan Schooldakkaart

mei

- 25% van de scholen heeft zonnepanelen
- Nieuwe opdracht in de provincie Friesland

juni

- Opname in inspriatiegids energietransitie 'Tussen Kolen en Parijs'

juli

- Schooldakrevolutie meest succesvolle pilotregeling in Noord-Holland
- Nieuwe brief aan Regionale Energiestrategieën

oktober

- De Vlinder - Houten, 100e schooldak met zonnepanelen in de provincie Utrecht
- Deelname Climate Miles in aanloop naar COP26
- Nieuw webinar: 'Duurzaamheid in het onderwijs - waar begin je?'
- Nieuwe opdracht in de provincie Flevoland
- Brief aan (lokale) politieke partijen om zon-op-schooldak mee te nemen in gemeenteraad

november

- Deelname congres Duurzame en Gezonde Scholen

Webinarreeks

Onze regiobijeenkomsten zijn altijd een belangrijk startpunt geweest voor scholen, schoolbesturen en gemeenten om hen gezamenlijk op weg te helpen met en te enthousiasmeren voor het verduurzamen van schoolgebouwen. Door de aanhoudende maatregelen om het coronavirus terug te dringen bleef het in 2021 lastig om fysieke regiobijeenkomsten te organiseren. Daar bedachten we graag een alternatief voor. Zo besloten we om onder de vlag van Scholen op Koers naar 2030 de webinarreeks 'Een Duurzame School - het kan!' te organiseren.

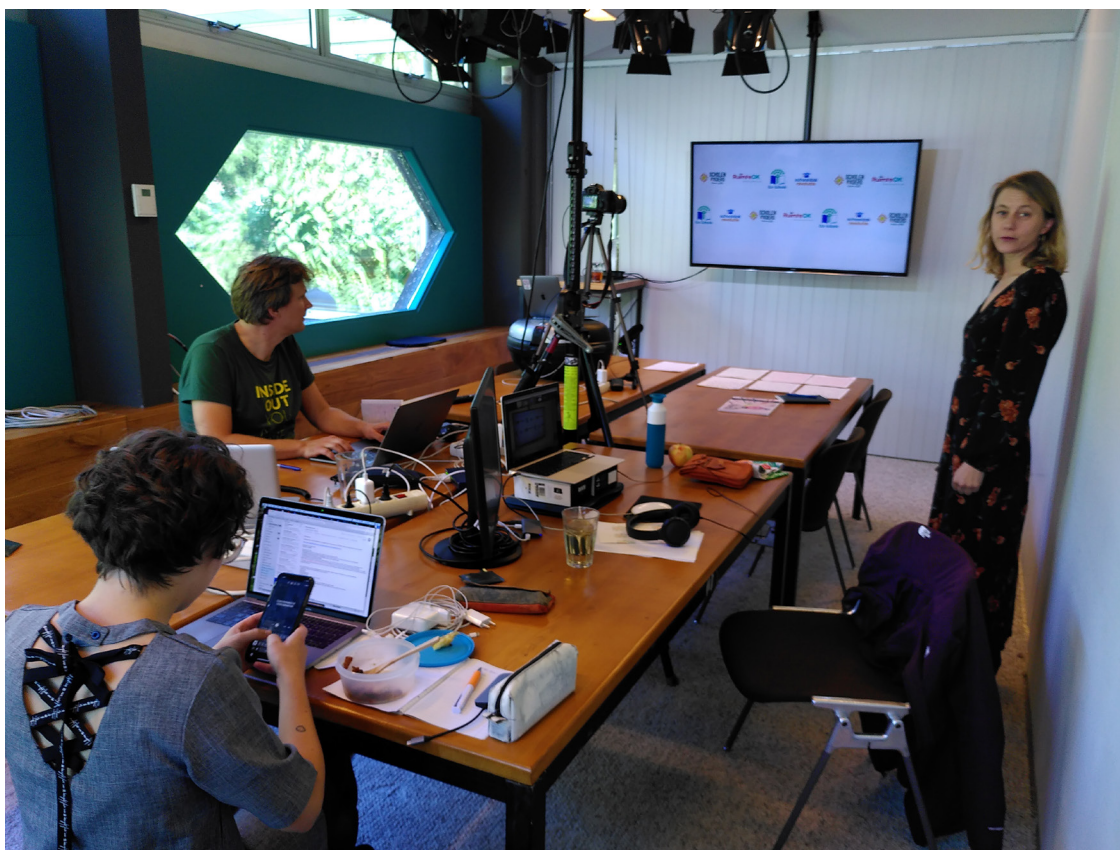
Verschillende duurzame thema's

In vier afleveringen stond de integrale benadering van verduurzaming centraal en behandelden we onderwerpen die vaak ervaren worden als knelpunten. We trapt in januari af met het thema financiering, daarna volgde een aflevering over het realiseren van zonne-

panelen op schooldaken en behandelden energiebesparing. In maart sloten we af met het vierde webinar over de samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen. Tijdens de afleveringen presenteerden we verschillende partners die scholen en schoolbesturen kunnen ondersteunen zoals Kenniscentrum Ruimte-OK, het Nationaal Warmtefonds, Energie Expertisecentrum Flevoland en Zonnescholen. Uiteraard was er in iedere aflevering ook ruimte om kennis te maken met praktijkvoorbeelden. Na afloop kregen alle deelnemers een mooie digitale goodiebag toegestuurd met verdiepende informatie.

Een vijfde webinar

Naar aanleiding van het succes van de webinarreeks aan het begin van het jaar organiseerden we op 8 oktober 2021, de Dag van de Duurzaamheid, een nieuwe aflevering: 'Duurzaam onderwijs – waar begin je?'. Dit webinar richtte zich specifiek op schoolleiders en leerkrachten in het

basis- en middelbaar onderwijs die graag met duurzame thema's aan de slag willen, maar niet weten hoe dit aan te pakken. Naast Kenniscentrum Ruimte-OK werkten we dit keer ook samen met Eco-Schools.

Een succesvolle reeks

Meer dan 250 mensen uit 11 verschillende provincies meldden zich aan voor onze webinars. Veel geïnteresseerden kozen ervoor om bij meerdere webinars aanwezig te zijn. Ook hebben zich deelnemers uit allerlei verschillende organisaties ingeschreven: schoolbestuurders, leerkrachten, medewerkers van huisvesting bureau's, gemeenten, provincies, NME's en omgevingsdiensten. Alle webinars zijn opgenomen en staan momenteel als kennisdossier gratis toegankelijk op onze website.

Naast de organisatie van onze eigen webinarreeks waren we ook te gast bij een aantal andere webinars:

Kenniscafé verduurzaming voor ondernemers en instellingen

Flevolandse Energieagenda & Energie Expertisecentrum Flevoland

Kennissessie: Netcongestie zon-pv, wat kan wel?

Kenniscentrum Ruimte-OK

Lancering Zowiezon

Tot nu toe kon Schooldakrevolutie alleen begeleiding aanbieden tot en met de besluitvorming naar zonnepanelen op school-daken. Toch hebben schoolbesturen vaak ook behoefte aan ondersteuning bij de realisatie van hun zonnedak. Dat kunnen we nu ook aanbieden dankzij een nieuw initiatief: Zowiezon.

Zowiezon is een samenwerkingsproject van Eneco en Schooldakrevolutie dat scholen al het werk uit handen neemt bij de realisatie van een zonnedak. Zowiezon stelt kosteloos projectmanagers beschikbaar die een zonnedak daadwerkelijk helpen realiseren. Naast hulp bij de realisatie van een zonnedak ontvangen de deelnemende scholen ook een Toolbox Zowiezon. Met deze toolbox komt duurzaamheid in de klas tot leven en kunnen leerlingen samen met leerkrachten en hun ouders vieren dat de school zonnepanelen heeft gekregen. Energie-experts van Eneco geven op verzoek van de school een gastles over duurzame energie. Eneco heeft in 2021 een bedrag beschikbaar gesteld waarmee ongeveer 50 scholen ondersteund konden worden in de realisatiefase.

Resultaten

Op 26 maart 2021 werden de eerste 150 zonnepanelen via Zowiezon feestelijk aangesloten op het dak van de Koningin

Wilhelminaschool in Hardinxveld-Giessendam. Op deze feestelijke dag verzorgde Eneco CEO As Tempelman de gastles over duurzame energie.

Dit jaar doen 48 scholen mee aan Zowiezon waarvan 18 zonnedaken ook al zijn gerealiseerd. In totaal zijn er al bijna 1500 Zowiezon panelen geïnstalleerd.

Dit jaar bereikt: 25% van de scholen hebben zonnepanelen

In mei vierden we dat 25% van de scholen in het basis- en voortgezet onderwijs zonnepanelen heeft. Deze mijlpaal is bereikt dankzij de inspanningen van allerlei voorlopers: scholieren, schoolbesturen, gemeenten, energiecoöperaties, installateurs en onze eigen schooldakcoaches.

De revolutie in cijfers

Concreet betekent de behaalde mijlpaal dat bijna 770.000 leerlingen onderwijs krijgen op en over zonne-energie. Op 2.246 scholen liggen 307.044 zonnepanelen, die samen goed zijn voor een uitstootreductie van 48.000 ton CO2 per jaar. We hopen een nieuwe mijlpaal, een derde van de basis- en middelbare scholen met een zonnedak, in 2022 te bereiken.

Schooldakrevolutie meest succesvolle pilotregeling Noord-Holland

In 2020 gingen we aan de slag in de provincie Noord-Holland. Onze opdracht was onderdeel van drie provinciale pilotregelingen om de uitrol van zonnepanelen op daken te versnellen. Naast zonnepanelen op schooldaken liepen er ook projecten om de aanleg van zonnepanelen op agrarische- en bedrijfsdaken te stimuleren.

Aan het eind van het jaar startte Andersson Elffers Felix in opdracht van de provincie een onafhankelijk onderzoek naar de ervaring met de verschillende pilotregelingen. **De aanpak van Schooldakrevolutie kwam tijdens dit onderzoek als beste naar voren.** Schoolbesturen toonden veel interesse in de aanpak van Schooldakrevolutie en er zijn 275 business cases opgesteld. Dit succes was voornamelijk het gevolg van het vertrouwen dat scholen en gemeenten in ons hebben.

5 jarig jubileum

Op 16 augustus 2016 is stichting Schooldakrevolutie officieel opgericht bij een notaris in Bussum. Dat was op 16 augustus 2021 precies 5 jaar geleden. We hebben in die tijd al veel resultaten bereikt waar we echt trots op zijn en waar veel mensen – vaak op vrijwillige basis – hard voor hebben gewerkt.

Een stichting in ontwikkeling

In 5 jaar tijd is Schooldakrevolutie uitgegroeid van een klein initiatief naar een volwaardige stichting. Zo zijn we begonnen om in kaart te brengen hoe verduurzaming van scholen precies werkt, welke barrières verduurzaming van schoolgebouwen in de weg stonden en op welke manier Schooldakrevolutie gemeenten, scholen en schoolbesturen het best kon bereiken, enthousiasmeren en ondersteunen. Later zijn we begonnen met een inventarisatie welke scholen al panelen hadden, welke

nog niet en wat de dakpotentie was van de scholen met lege daken. Dit resulteerde in het ontwikkelen van de schooldakkaart.

Schooldakrevolutie in stroomversnelling

Schooldakrevolutie in stroomversnelling 2019 brachten we de Schooldakrevolutie in een stroomversnelling. Het team breidde behoorlijk uit met schooldakcoaches, regio-ambassadeurs en project- en communicatiemedewerkers. We gingen aan de slag met provinciale en gemeentelijke opdrachten door het hele land. We lanceerden het workshopportaal en de Scholen Energiebespaarlening in samenwerking met de Rabobank, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Nationaal Warmtefonds. Ook lanceerden we campagnes voor kinderen en jongeren Non-Stop Zon en 'Hey school, zeg ja', waarmee ook leerlingen hun eigen school kunnen enthousiasmeren om 'ja' te zeggen tegen een zonnedak.

Momenteel werken onze schooldakcoaches en regio-ambassadeurs in provincies en gemeenten door heel Nederland. We analyseren gebouwportefeuilles en denken mee over de vervolgstappen voor elk gebouw.

Voor gebouwen met geschikte daken maken we een investeringscasus en adviseren verder over financiering, offerte-uitvraag, verzekering, btw teruggave en educatie. Tegelijkertijd zorgen onze (vrijwillige) regio-ambassadeurs voor een goede samenwerking tussen schoolbesturen en gemeenten. Scholen die te maken krijgen met complexe obstakels kunnen ook bij ons terecht. Met Zowiezon, een samenwerking met Eneco, kunnen we scholen ook kosteloze, professionele hulp aanbieden bij de realisatie van hun zonnedak. Inmiddels werken we nauw samen met Kenniscentrum Ruimte-OK, zijn we onderdeel geworden van Scholen op Koers naar 2030. Op deze manier kunnen we schoolbesturen enthousiasmeren ook met andere verduurzamingsprogramma's, bijvoorbeeld voor energiebesparing, aan de slag te gaan.

ACTIVITEITEN

Resultaten 2021

Tot nu to hebben we in de afgelopen jaren met 862 schoolbesturen contact gehad.

Vanuit deze contacten is er voor 994 scholen een investeringscasus opgesteld.

In totaal hebben scholen in 2021 €1.035.000 geleend via de Scholen Energiebespaarlening om hun zonnedak te relaiseren.

4 op de 10 scholen stroomt, na een traject met Schooldakrevolutie, door naar een ander programma binnen Scholen op Koers naar 2030, bijvoorbeeld een programma voor energiebesparing.

In 2021 spraken, met name onze regio-ambassadeurs, met 137 van de 352 Nederlandse gemeenten.

Wij ontvingen dit jaar ruim 30 contactverzoeken op contact@schooldakrevolutie.nl van leerlingen, MR-leden, schoolbestuurders en ambtenaren bij gemeentes en provincies.

Onze website is in 2021 door ruim 24.000 unieke bezoekers bezocht, de schooldakkaart en het workshopportaal zijn de populairste pagina's.

Schooldakrevolutie in het nieuws

▲ Peter van Tilburg (l, stichting Schooldakrevolutie) en Hans Fuchs (schoolbestuur OBSH) bij kindcentrum De Stroom aan de Rijnlaan in Helmond. Op het dak van deze school worden zonnepanelen gelegd. © Rene Manders/DCI Media

Deze stichting wil zonnepanelen op alle scholen in Nederland, nog bijna 6.000 daken te gaan

HELMOND - Zonnepanelen op alle lege schooldaken van Nederland. Dat is het doel van 'Schooldakrevolutie', een landelijke stichting die ook in Zuidoost-Brabant actief is. En hier is nog veel werk aan de winkel, want nog maar vijftien procent van alle geschikte scholen wordt benut.

Eindhovens Dagblad - 1 juni

Zonnepanelen als leermiddel op J.H. Donnerschool

Bijna zomervakantie! Dat geldt dus ook voor de leerlingen van de J.H. Donnerschool aan de Lopes Diaslaan. Maar als zij eind augustus teruggaan naar de klas, is er iets veranderd. Op het dak van hun school liggen dan namelijk 124 zonnepanelen.

124 zonnepanelen wekken met elkaar ongeveer 35.000 kilowattuur (kWh) per jaar op. Maar dat is niet de enige reden voor de school om voor zonnepanelen te kiezen. "Toekomstgerichtheid is één van onze kernwaarden. We zijn met elkaar de maatschappij, en daarvoor moeten we zorgdragen", vertelt locatiedirecteur Suzanne Dukel. De aanschaf van de zonnepanelen past in die visie.

Energiecoöperatie HilverZon
Directeur-bestuurder Jan Hofman dook in 2017 voor het eerst in de wereld van de zonnepanelen. Hij zocht hij al vrij snel contact met de gemeente. "Wij weten veel van kinderen, maar niet van techniek. De gemeente verwees ons door naar energiecoöperatie HilverZon, waar Gijs van de Laar actief is. Hij liet een rendementsberekening maken."

Foto: Margot van Brakel

Stichting Schooldakrevolutie
Van de Laar werkt ook voor Stichting Schooldakrevolutie. "De missie van Schooldakrevolutie is dat alle leerlingen in Nederland meer over zonne-energie leren. Voor de J.H. Donnerschool zijn we vooral aanjager geweest in het besluitvormingsproces. Schooldakrevolutie biedt ook de mogelijkheid voor begeleiding in de realisatie. In dit geval heeft de school dat zelf met een aannemer gedaan."

Hofman: "Het is belangrijk goede mensen te zoeken met wie je kan sparren. Die vonden wij in HilverZon, Stichting Schooldakrevolutie en de gemeente. Hilversum".

Lespakket

De leerlingen van de J.H. Donnerschool zijn betrokken bij het hele proces. Suzanne Dukel: "Van Stichting Schooldakrevolutie kregen we een lespakket. Zo konden wij er ook in de lessen aandacht aan besteden. Ook in de nieuwsbrief schreven we erover. We hopen dat wat kinderen leren, ook thuis aan de ouders wordt doorgegeven. Zo kunnen zij daar ook weer van leren."

Groot scherm

De panelen worden in de eerste week van de vakantie op het schooldak gelegd. De school besteedt hier na de zomervakantie opnieuw aandacht aan. En dat zal zo blijven. Hofman: "Er komt een groot scherm in de school. Hier kunnen de leerlingen zien hoeveel energie de panelen opwekken en dat het in de winter minder is dan in de zomer. De zonnepanelen zijn voor ons ook echt een leermiddel."

Ook zonnepanelen op school?
Meer informatie over de mogelijkheden voor zonnepanelen op uw school? Kijk dan op schooldakrevolutie.nl

Tussenstand 'Duurzame Scholen Flevoland'

9 juli 9, 2021 Nieuws

website EEF - 9 juli

Begin dit schooljaar, september 2020, vroeg de provincie Flevoland de schooldakcoaches van **Stichting Schooldakrevolutie** en de energie experts van Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) om te helpen met de uitvoer van het programma 'Duurzame Scholen Flevoland'. Met de zomervakantie voor de deur en het einde van het schooljaar in zicht, is het de hoogst bereikte. Wat is er tot nu toe bereikt?

Zonnepanelen op schooldaken

Door de schooldakcoaches is er contact gelegd met alle schoolbesturen in de regio. Het is gebleken dat schoolgebouwen er geschikt zijn voor de installatie van zonnepanelen en dat voor een aantal scholen bleek het plaatsen al op zeer korte termijn mogelijk was. Voor een aantal scholen bleek het plaatsen al op zeer korte termijn mogelijk was. Voor een aantal scholen bleek het plaatsen al op zeer korte termijn mogelijk was. Voor een aantal scholen bleek het plaatsen al op zeer korte termijn mogelijk was. Voor een aantal scholen bleek het plaatsen al op zeer korte termijn mogelijk was.

Montessorischool-Zuid in Hilversum richt zich helemaal op de zon met 192 panelen op het dak

Noord-Hollands Dagblad - 1 september

NIEUWS RADIO RADIO GEMIST TV TV GEMIST FOTOALBUM ADVERTEREN VACATURES

Inzet Schooldakrevolutie v. zonnepanelen Drentse scholen
02/09/2021

RTV Meppel - 2 september

Een feestelijke ochtend op OBS de Wetering in Zeewolde © Neeltje Kleijn

Zeven scholen in Dronten en Zeewolde stappen over op zonne-energie

Vier basisscholen in Zeewolde en drie scholen in Dronten, die allemaal horen bij stichting Ante, zijn overgestapt op zonne-energie. De in het totaal 615, pas geïnstalleerde zonnepanelen werden vanmorgen feestelijk in gebruik genomen.

Eline de Bot 17-09-21, 12:33 Laatste update: 17-09-21, 14:39

De Stentor - 17 september

BN de Stem – 23 september

De Vlinder in Houten is de 100ste basisschool met zonnepanelen op het dak, nog 300 te gaan

Een kwart van alle scholen in de provincie Utrecht heeft inmiddels zonnepanelen op het dak liggen. Vrijdagmiddag was het feest op De Vlinder in Houten, die als als honderdste basisschool de overstap maakt op zonnestroom.

AD – 8 oktober

Niels Van Der Sandt
Schooldakrevolutie

Urgenda Dagverslag – 18 oktober

Wij bedanken...

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Rabobank

NL2025
Samen maken
we Nederland

SUNGEVITY
NEDERLAND

PROVINCIE UTRECHT

Provincie
Noord-Holland

Provincie Noord-Brabant

provinsje fryslân
provincie fryslân

PROVINCIE
FLEVOLAND

Provincie
Zeeland

provincie Drenthe

PORAAD

VORAAD

Vereniging van scholen
in het voortgezet onderwijs

Nationaal
Warmtefonds

POLESTAR
capital

urgenda
SAMEN SNELLER DUURZAAM

RuimteOK
kenniscentrum

EEF

Energie
Expertisecentrum
Flevoland

Powered by Provincie Flevoland

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Eneco

Jongeren
AMBASSADEURS

...& alle gemeenten,
omgevingsdiensten,
RES regio's en school-
besturen die de
schooldakrevolutie
mogelijk maken.

Jaarrekening 2021

Organisatie Schooldakrevolutie

Bestuur

Het bestuur van Stichting Schooldakrevolutie (SDR) bestaat uit experts in de vakgebieden van de duurzame energietransitie. De functie van bestuurder bij SDR is onbezoldigd. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid om een directeur aan te stellen voor de dagelijkse operatie van SDR. De directeur rapporteert rechtstreeks aan het bestuur. Het bestuur houdt toezicht op de organisatie. Het bestuur komt gemiddeld vier keer per jaar samen om ontwikkelingen en voortgang te bespreken.

In 2021 hebben wij onder veel dankzegging afscheid genomen van Suze Gehem (penningmeester) en Hans van Dijk (algemeen bestuurslid). Eind 2021 bestond het bestuur uit twee personen:

Voorzitter: Bernard Fortuyn
Penningmeester: Robert Kleiburg

Directie en kernteam

Om de revolutie aan te jagen en in goede banen te leiden is er een kernteam van vaste medewerkers. Zij publiceren de schooldakkaart voor de zonnepotentie van schooldaken en stellen uiteenlopend lesmateriaal beschikbaar via het workshopportaal over schone energie en duurzaamheid. Ook ontwikkelen zij activatiecampagnes en schreeuwen ze onze revolutionaire plannen zo hard mogelijk van

de digitale (school)daken. Ook is er basiscapaciteit schooldakcoaching voor het begeleiden van besturen beschikbaar. Alles om scholieren zo snel mogelijk te laten leren op en over zonnestroom!

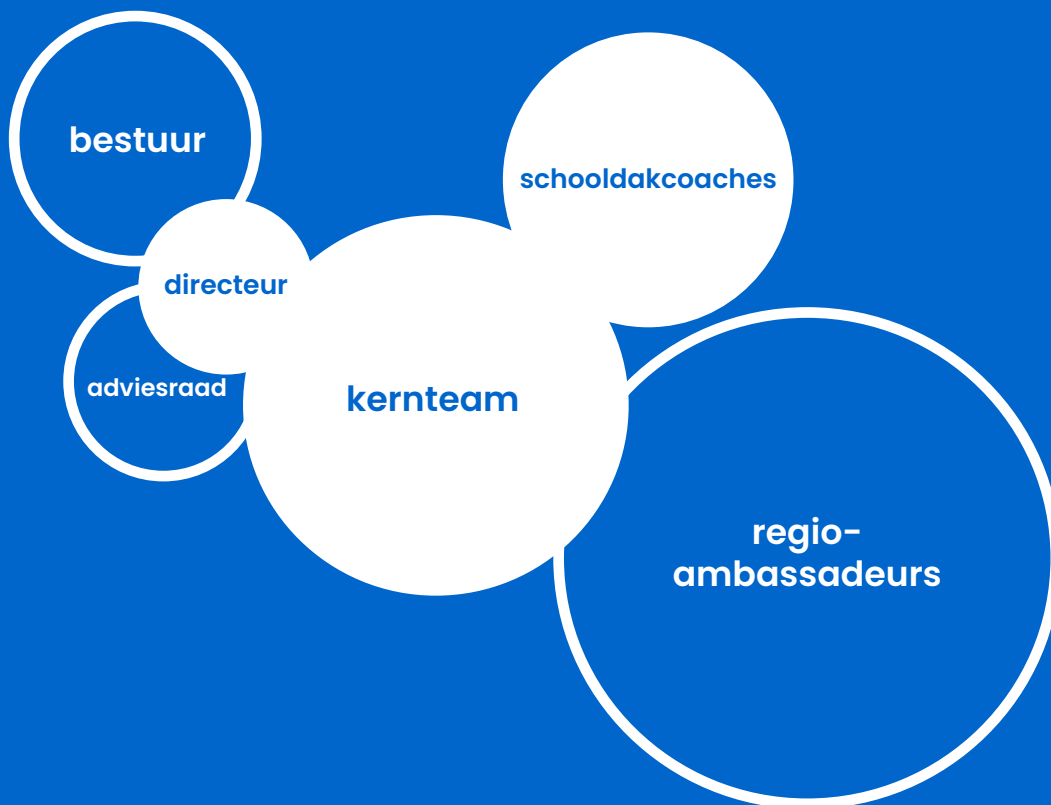
Dit kleine kernteam bestaat uit medewerkers in tijdelijk en vast dienstverband en zelfstandigen. Niels van der Sandt en Judith Veraart vervullen de functie van co-directeur (hierna gezamenlijk 'directeur') naast hun bestaande rollen, waarbij Niels de rol van algemeen directeur vervult en Judith als operationeel directeur eerste aanspreekpunt is voor de bedrijfsvoering.

De directeur van de stichting is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding. Het kernteam en externe inhuur rapporteren rechtstreeks aan de directeur. Taken van het kernteam bestaan uit de brede ondersteuning van de schooldakcoaches, strategie en ontwikkeling, communicatie en educatie, financiën en HR. Bij het kernteam werkten in 2021 gemiddeld 5,2 fte, verdeeld over 9 medewerkers. In 2021 verwelkomden we Rosa de Nooijer als allround communicatiemedewerker. We namen ook afscheid van een aantal waardevolle collega's: Tjalling Bal en Machiel Groot.

Het kernteam werkt vanuit het kantoor van Sungevity in Amsterdam via in-kind sponso-

Organisatiestructuur

- bezoldigd
- onbezoldigd

Leden kernteam

Algemeen directeur & schooldakcoach
Operationeel directeur & projectleider
Schooldakcoach
Schooldakcoach (tot december 2021)
Schooldakcoach (tot september 2021)
Schooldakcoach
Communicatieadviseur (tot april 2021)
Coördinator communicatie & educatie
Programmamanager schooldakkaart
Coördinator regio-ambassadeurs
Allround communicatiemedewerker

Niels van der Sandt
Judith Veraart
Gijs van der Laar
Machiel Groot
Tjalling Bal
Timo Reinink
Hans Schut
Anne Slabbekoorn
Piet van Lingen
Cilian Terwindt
Rosa de Nooijer

ring en het afgelopen jaar voornamelijk vanuit huis.

De medewerkers van het kerteam in 2021 vindt u op pagina 23.

Schooldakcoaches

Schooldakcoaches begeleiden schoolbesturen in besluitvorming en realisatie van zonnepanelen op schooldaken. Ze analyseren gebouwenportfolio's en kijken wat geschikte schooldaken zijn. Voor schoolbesturen die door willen pakken maken schooldakcoaches een inschatting van de opwekpotentie en maken een passende businesscase. Daarnaast geven zij ook advies over financieringsvormen en btw-vraagstukken. In de realisatiefase adviseren ze over de selectie van een geschikte uitvoeringspartners, motiveren om door te pakken en geven aandacht aan educatie voor de leerlingen.

Afgelopen jaar heeft SDR regelmatig samengewerkt met verschillende zelfstandige energie- en duurzaamheidsexperts die als schooldakcoach hebben gewerkt: Mark Meijer, Peter van Tilburg, Gijs van de Laar, Eric Nohlmans.

In 2021 heeft Paul van Oest als ondersteuner van de schooldakcoaches ook een belangrijke bijdrage geleverd aan onze missie. Wij bedanken hem hartelijk voor zijn bijdrage aan de schooldakrevolutie!

Regio-ambassadeurs

Het verduurzamen van schoolgebouwen in gemeenten heeft veel maatschappelijke voordelen. De regio-ambassadeurs helpen met kwartiermaken in allerlei gemeenten. Ze leggen contact met de betrokken ambtenaren en wethouders. Via hen brengen de regio-ambassadeurs stimuleringsmaatregelen in beeld om daarmee schoolbesturen sneller verder te helpen met verduurzaming.

SDR werkt met een ruim netwerk van vrijwillige

regio-ambassadeurs door het gehele land. Wij danken deze vrijwilligers voor hun enorme inzet voor SDR! Speciale dank aan Frits Westerkamp, Gerard Beltman, Daan Wolfert, Gé de Jong, Jeanette Vonk, Jan de Keizer, Peter van Tilburg, Ruud Wubbolts, Timo Reinink, Wil Meertens, Pier Vellinga, Marlies Gommers, Gijs van de Laar, Machiel Groot, Victor Schotanus en André van Oort.

De vrijwillige regio-ambassadeurs rapporteren aan en stemmen hun werkzaamheden af met de coördinator regio-ambassadeurs. De ingehuurd schooldakcoaches rapporteren aan en stemmen hun werkzaamheden af met de schooldakcoach coördinator. In een aantal gevallen werkt een regio-ambassadeur ook als schooldakcoach.

Raad van advies

SDR maakt hartelijk gebruik van haar adviesraad, waarbij regelmatig de missie en werkwijze van SDR wordt besproken. Deze adviesraad varieert per onderwerp, maar heeft een vaste kern die bestaat uit Roeyem Anders (Sungevity) en Marjan Minnesma (Urgenda). Daarnaast had Schooldakrevolutie ook een jongerenpanel via Jongeren-ambassadeurs. Dit panel bestaat uit een aantal jongeren die Schooldakrevolutie adviseerde over de herstart van de jongeren-campagne 'Hey school, zeg ja' en hoe jongeren te motiveren om zonnepanelen op je eigen schooldak te kiezen als onderwerp voor een profielwerkstuk.

Toelichting op de jaarrekening

Hieronder volgt een korte toelichting op de jaarrekening over 2021. 2021 was het afsluiten- de jaar van de tweejarige financiering van het ministerie van BZK. We kunnen concluderen dat 2021 een succesvol jaar is geweest. Er was sprake van een gezonde balans tussen nieuwe projecten en uitvoering. De netto baten kwamen uit op €506.339,- waarin de opbrengsten van het project Zowiezon zijn opgenomen. Omdat

Zowiezon met een netto 0 resultaat door de organisatie is gegaan, zijn hier ook direct de project- kosten (kostprijs van de omzet) van het project opgenomen: € 65.100. Er is een klein positief exploitatieresultaat van €318,- ontstaan. Hier- mee kunnen we het jaar afsluiten met een zo goed als gelijk- gebleven (kleine) po- sitieve buffer (eigen vermogen). Dit is een noodzakelijke uitgangspositie voor de continuïteit van de organisatie.

Balans

SDR heeft een eenvoudige balans en winst- en verliesrekening.

Activa

De inkomsten van de stichting worden op basis van werkelijke inkomsten geboekt uit oogpunt van 'voorzichtigheidsprincipe'. Vanuit dit oogpunt is het bedrag aan toege- zegde subsidies voor 2021 niet opgenomen als vorderingen. De post overige vorderingen omhelst voor het grootste gedeelte een bedrag van een af te rekenen subsidie à € 12.000,- van de provincie Noord-Brabant. Alle in 2021 verzonden facturen zijn ook in 2021 voldaan, er zijn dus geen handelsdebiteuren. Het kassaldo bedraagt per 31-12-2021 € 157.546,-. Hieronder vallen vooruit ontvangen bedragen van het ministerie van BZK, de provincie Flevoland, de provincie Utrecht en andere onderhanden projecten.

Passiva

Door het positieve resultaat van € 318,- in 2021 houdt het eigen vermogen van SDR stabiel op een buffer van € 38.209,-. Dit vrij besteed- baar vermogen dient als achtervang voor met name de personeelskosten van medewerkers in dienst. De personeelskosten zijn afhankelijk van de opdrachten ambitie die we ons hebben gesteld.

Activa	31 dec 2021	31 dec 2020
Vlottende activa		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	0	3.981
Overige vorderingen	298	
Belastingvorderingen (omzetbelasting)	<u>13.205</u> +	<u>41.400</u> +
	13.503	45.381
Liquide middelen	<u>157.546</u> +	<u>260.651</u> +
Totaal	171.049	306.032

Passiva	31 dec 2021	31 dec 2020
Eigen vermogen		
Stichtingsvermogen	<u>38.209</u> +	<u>37.891</u> +
	38.209	37.891
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskreditieën	2.886	236
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.823	14.284
Overige schulden	<u>121.131</u> +	<u>253.621</u> +
	<u>132.840</u> +	<u>268.141</u> +
Totaal	171.049	306.032

De kortlopende schulden bestaan voor- namelijk uit vooruit ontvangen bedragen zoals hierboven genoemd, nog te betalen loonheffingen over december en de reservering vakantiegeld.

Staat van baten en lasten

Baten

Stichting Schooldakrevolutie is als non-profit organisatie afhankelijk van de subsidies, private gelden, opdrachten van overheden en schoolbesturen. Wij hebben geen financiële afspraken met commerciële partijen.

Inkomsten ministerie

De basis van onze organisatie draait dankzij financiering van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Hiertoe is door het ministerie van BZK een subsidie toegekend van € 500.000 ver-

deeld over 2 jaar (2020 en 2021). Met deze financiering konden we alle schooldaken van Nederland in kaart te brengen en zo veel mogelijk kansrijke schooldaken te begeleiden bij de aanleg van zonnepanelen. We zijn dankbaar voor deze samenwerking.

We zijn in belangrijke mate afhankelijk van deze steun voor het kernteam. Met deze constructie -waar de basis (het kernteam) is gefinancierd door het ministerie, en de schooldakcoaching door decentrale overheden wordt betaald- kunnen we onze prijs naar provincies en gemeenten laag houden. Daarbij zorgt de financiering van de basis voor continuïteit binnen het team.

Eind 2021 heeft het ministerie toegezegd ons nog voor een jaar te ondersteunen. Met ons toekomstplan, dat tot en met 2025 loopt, blijft de financiering van onze basisorganisatie een

belangrijk zorgpunt.

Provincies

We zijn in 2021 zeer succesvol geweest met het vinden van aanvullende projecten en samenwerkingen. De provincies Noord-Brabant, Flevoland, Utrecht, Friesland, Drenthe en Zeeland hebben SDR gevraagd om samen de energietransitie versneld in kaart te brengen en schoolbesturen te helpen in de besluitvorming en realisatie naar zonnepanelen. Met alle partijen zijn heldere afspraken gemaakt en is op vaste momenten gerapporteerd over de voortgang. De provincie Noord-Brabant en de gemeente Epe hebben positief op de eindrapportage gereageerd en daarmee zijn deze projecten in 2021 afgerond en afgerekend. Veel andere projecten lopen nog of hebben een vervolg gekregen.

Inkomsten gemeenten en andere opdrachten

Ook hebben diverse gemeenten ons om begeleiding en advies gevraagd. Daar leverde SDR op schoolniveau uitgebreide zonnedak scans, voorzien van een businesscase op. Ook heeft SDR beperkte inkomsten ontvangen afkomstig uit opdrachten voor schoolbesturen. Dit betreft met name intensievere begeleiding bij besluitvorming, projectmanagement en SDE++ aanvragen voor scholen, op verzoek van het schoolbestuur. Onder de post 'Inkomsten gemeenten en andere opdrachten' valt ook het project Zowiezon.

Zowiezon

Op 26 maart 2021 is het programma Zowiezon gelanceerd. Een samenwerkingsproject met Eneco, waarbij Eneco vanuit haar MVO budget de projectbegeleiding in de realisatiefase voor een vijftigtal scholen financiert. SDR levert de scholen die na besluitvorming hiervoor in aanmerking komen. Daarnaast beheren wij het budget, waarvan de projectbegeleiders (zzp) betaald worden.

In 2021 is € 102.000,- van het totaalbudget van €150.000,- gebruikt. € 48.000,- is meegegaan naar 2022 als onderhanden projecten. De kosten en baten van Zowiezon worden gelijk gehouden en strepen dus tegen elkaar weg.

[Samen met de bijdragen van al onze partners stelde dit ons in staat om in het afgelopen jaar 946 schoolbesturen te benaderen met onze dienstverlening. Eind 2021 hebben meer dan 2.600 scholen zonnepanelen, goed voor zo'n 55.800 ton CO2 reductie per jaar.](#)

Belastingen

De stichting maakt niet meer dan € 75.000,- winst over een periode van vijf jaar en betaalt daarom geen vennootschapsbelasting.

Lasten

Personeelskosten

De uitgaven in 2021 van SDR bestaan voor het grootste gedeelte (ca. 93%) uit personeelskosten en bestaat uit tijdelijke en vaste contracten, evenals inhuur van zelfstandigen. In 2020 is de HRM strategie van SDR verder uitgewerkt en wordt ingezet op dienstverbanden. Hiermee dringen we de kosten van externe expertise terug en borgen we de continuïteit en expertise in ons team.

Out of pocket

De out of pocket kosten werden gemaakt voor ondersteuning in onze administratie (kosten boekhouder en accountant). Daarnaast zijn er posten voor duurzaamheid in de klas: de Sunnybag en voor de webinars die we begin 2021 hebben opgenomen in de Tolhuistuin. De kantoorkosten betrof een aantal tegemoetkomingen in de aanschaf van materiaal om op een goede manier thuis te kunnen werken.

btw

SDR had ook in 2021 weer beperkte mogelijkheid om betaalde btw terug te vorderen, omdat de inkomsten voor een groot deel uit subsidies bestaan. Toch leveren we in toe-

nemende mate onze diensten aan opdrachtgevers, waaronder decentrale overheden, in de vorm van een opdracht. Ook het project Zowiezon was in de vorm van een opdracht. Dit zijn inkomsten belast met btw. Het aandeel opdrachten waar SDR btw in rekening bracht is 71%. Daarom zijn de uitgaven opgenomen

in onze begroting inclusief btw, en bestaat de post 'Algemene kosten' (a € 31.210,-) uit ongeveer de helft uit niet te verrekenen btw uitgaven (a € 14.544,-).

Staat van baten en lasten over 2021	2021	2020
Inkomsten ministerie	300.00	200.00
Inkomsten provincies	93.172	230.683
Inkomsten gemeenten en andere opdrachten	<u>113.167</u> +	<u>159.784</u> +
Som der exploitatie baten	506.339	590.467
 Projectkosten Zowiezon	 <u>65.000</u> -	
 Brutomarge (dekkingsbijdrage)	 441.239	 590.467
 Personeelskosten		
Lonen en salarissen	269.360	256.737
Sociale lasten	51.572	51.405
Inhuur derden	85.478	161.097
Overige personeelskosten	<u>3.301</u> +	<u>12.294</u> +
	409.711	481.533
 Out of pocketkosten		
Administratiekosten	7.036	6.372
Dakscans	0	3.020
Verzekeringen	713	597
Kosten seminars en congressen	2.168	295
Kosten internet	151	211
Bankkosten	443	40
Niet terug te vorderen btw	14.544	30.887
Communicatie & educatie	2.815	9.837
Kantoorkosten	2.699	4.916
overige algemene kosten	641	623
	<u>31.210</u> +	<u>56.798</u> +
 Som der exploitatiekosten	 440.921	 538.331
 Belastingen		0
 Resultaten	 318	 52.136

FINANCIEEL OVERZICHT

Begroting 2022

Graag geven we een doorkijk naar 2022. We gaan een nieuw jaar in van samenwerking met het ministerie van BZK. In 2022 zetten we vanuit deze basissubsidie in op het her-nieuwen van onze propositie en daarmee ook het zeker stellen van onze basisfinanciering voor de komende drie jaar. Deze nieuwe propositie moet ons in staat stellen alle 3.600+ gebouwen die niet onder andere verduurzamingsprogramma's vallen tot en met 2025 te begeleiden naar pv en andere energiebesparende maatregelen.

Voor de projecten van 2022 zijn wij reeds in gesprek met diverse provincies en gemeenten. Een aantal projecten waaronder voor Utrecht, Flevoland en Zowiezon zijn onderhanden vanuit 2021. Er is mondeling toegezegd door Eneco het project Zowiezon te willen continueren.

Met de grote opgave die we onszelf ten doel hebben gesteld tot eind 2025, hebben we keuzes moeten maken ten aanzien van de basisorganisatie. We hebben het kernteam teruggebracht tot een minimale formatie. De groep met schooldakcoaches groeit.

Het is de verwachting dat de verhouding tussen personeel in dienstverband en zzp zal veranderen ten aanzien van 2021: minder mensen in dienst en een grotere flexibele schil.

Passend bij ons type organisatie blijven de personeelskosten de grootste kostenpost op de begroting. Met advies en begeleiding van ons team motiveren we besturen, gemeenten, leraren en leerlingen tot het nemen van zonnepanelen.

De eerste helft van 2022 zal in het teken staan van het consolideren van de basisfinanciering voor 2022 tot en met 2025 om de continuïteit van de organisatie te kunnen borgen. Zonder basisfinanciering vanuit het ministerie van BZK om het kernteam te kunnen bekostigen wordt het vrijwel onmogelijk om opdrachten van lagere overheden en schoolbesturen te realiseren.

Gedurende het jaar wordt maandelijks via de liquiditeitsprognoses afgewogen op welke manier de inzet van medewerkers (contracten en zzp opdrachten) zich verhouden ten opzichte van de (verwachte) inkomsten.

schooldakrevolutie

Wij gaan voor een Nederland waar alle kinderen leren op én over zonne-energie